T.C.
BAŞBAKANLIK
Özelleştirme İdaresi Başkanlığı

7/1945

- 4 MART 2004

SAYI : B.02.1.ÖİB.0.65.00.00/ 2076
KONU : Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ardahan Milletvekili Sayın Ensar ÖĞÜT tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına tevcih edilen 7/1945 esas sayılı yazılı soru önergesinde yer alan sorulara verilen cevaplar aşağıda sunulmuştur.

Toplam rafineri kapasitesi yılda 32 milyon ton olan ülkemizde, 28 milyon ton petrol Türkiye'nin en büyük sanayii kuruluşu TÜPRAŞ rafinerilerinde işlenmektedir. 2003 yılı cirosu 13 milyar Dolar, Hazineye bir yıl içinde aktardığı para 7.7 milyar Dolar olan dünya klasında bir rafineri şirketi TÜPRAŞ'ın yüzde 65,76'lık payı 1 milyar 302 milyon Dolara Türk-Rus Konsorsiyumuna satılıyor.

SORU 1- İzmit, İzmir, Kırıkkale, Körfez ve Batman'da beş adet Rafinerisi bulunan bu Rafinerilerden sadece biri bugün 1 milyar 300 milyon Dolara kurulamazken, bu işletmeyi sudan ucuz fiyata satmanın amacı nedir?

CEVAP 1- TÜPRAŞ'ın kuruluş değerine ilişkin bir çalışma yapılmamış olduğundan konuşulan rakamlar afakidir.

4046 sayılı Özelleştirme Uygulamalarının Düzenlenmesine ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmündeki Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 18/B maddesi gereğince Özelleştirme İdaresi Başkanlığı bünyesinde Bakanlık Makamının 7 Nisan 2003 tarih ve 379 sayılı Oluru ile oluşturulan Değer Tespit Komisyonu, uluslararası bir yatırım bankası olan Citigroup Global Markets Ltd tarafından hazırlanan TÜPRAŞ Değerleme Raporu üzerinde çalışmalarını yürütmüş ve Şirketin değer tespitinde uluslararası kabul görmüş yöntemleri kullanmış olup, ihalede kamu menfaati göz önünde bulundurularak fiyat maksimizasyonu sağlanmak suretiyle satılabilir değerin üzerinde teklifler alınmıştır.

SORU 2- Ülkemizde sorunsuz işleyen tek tesis olan, hisselerinin 3/1'i borsada işlem gören, 2003 yılı vergi öncesi karı 660 trilyon gibi büyük bir para olan TÜPRAŞ'ın borsa rakamlarına göre bugünkü piyasa değeri en az 2.3 milyar Dolar olarak hesaplanırken bu güzide tesisi, 1.302 milyon Dolara satmanın mantığı nedir?

CEVAP 2- Piyasalarda arka arkaya yaşanan krizlerin etkisi ile blok satış çalışmaları çerçevesinde değer tespit çalışmalarına konu olan dönem itibariyle (Ekim 2002-Ekim 2003) 52 hafta aralığında TÜPRAŞ'ın %100 oranındaki hissesinin temettülü piyasa kapitilizasyon değeri (piyasa değeri) 1.173-2.283 milyon ABD Doları olarak yansımıştır.

TÜPRAŞ'ın %65,76'sı oranındaki İdare hissesinin özelleştirilmesi için açılan ihalede alınan nihai finansal teklifler, uluslararası bir yatırım bankası olan Citigroup Global Markets Ltd. tarafından hazırlanan TÜPRAŞ Değerleme Raporu üzerinde Değer Tespit Komisyonu tarafından da yapılan çalışmalar neticesinde bulunan Şirketin satılabilir değerinin üzerindedir. ./..

7/1945

T.C.
BAŞBAKANLIK
Özelleştirme İdaresi Başkanlığı

SAYI : B.02.1.ÖİB.0.65.00.00/ 2076
KONU : Soru Önergesi

- 4 MART 2004

SORU 3- Büyük fedakarlıklarla ve yoksul halktan alınan vergilerle inşa edilen, TÜPRAŞ gibi büyük kuruluşlar, yok pahasına durup dururken satılırsa, Ulu Önder ATATÜRK'ün büyük mücadelelerle kurmuş olduğu Cumhuriyete canı pahasına sahip çıkan halkımız geleceğe nasıl umutla bakabilir?

CEVAP 3- Bilindiği üzere, özelleştirmenin ana felsefesi, devletin asli görevleri olan adalet ve güvenliğin sağlanması yolundaki harcamaların yapılması ile özel sektör tarafından yüklenilmeyecek alt yapı yatırımlarına yönelmesi, ekonominin ise pazar mekanizmaları tarafından yönlendirilmesidir.

Özelleştirme ile devletin ekonomideki sınai ve ticari aktivitesinin en aza indirilmesi hedeflenirken, rekabete dayalı piyasa ekonomisinin oluşturulması, devlet bütçesi üzerindeki KİT finansman yükünün azaltılması, sermaye piyasasının geliştirilmesi ve atıl tasarrufların ekonomiye kazandırılması ve bu yolla elde edilecek kaynakların alt yapı yatırımlarına kanalize edilmesi amaçlanmaktadır.

Özelleştirmenin ana hedefleri çerçevesinde, TÜRPAŞ özelleştirilmesine bakıldığında;

Sektörün özelleştirilmesi sonucunda; özel müteşebbis teknoloji, kapasite artırma ve çevre konularında yatırım yapmak zorunda kalacaklardır. Yeni yatırımlar ürün kalitesini ve beyaz ürün dönüşüm oranını dolayısıyla, Şirketin faaliyetlerindeki genel verimliliği artırıcı etkiler olacaktır.

Devletin rafineri faaliyetlerinden çekilmesi sonrasında sektördeki yeni rolü, üreticilerin muhtemel haksız uygulamalarına karşı tüketicileri koruyacak bir ortam yaratmaya yönelik olacaktır. Buna ilave olarak, 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu çerçevesinde oluşturulacak düzenleyici kurul tarafından sektöre yönelik gerekli düzenlemelerin (ürün spesifikasyonları vs.,) yapılması ve bunların uygulanmasının takibi ile daha yüksek ürün standartlarına ulaşılması sağlanacaktır.

Bilgilerinize ve gereğini takdir ve tensiplerinize arz ederim.

Kemal UNAKITAN
Maliye Bakanı